

Cees van Boven

directeur-bestuurder Woonzorg Nederland

EEN ONSJE WELZIJN SCHEEFT **EEN KILO ZORG**

“Wenen is voor iedere inkomensgroep het woonwalhalla van Europa” kopte de Volkskrant recent boven een groot artikel. Ook de zorg in Wenen lijkt een walhalla zonder wachtlijsten en betaalbaar voor iedereen. Net als vele bestuurders en beleidsmakers reisden wij af om het wonder te aanschouwen. Uitstekend georganiseerd door Coincide.

“Vertrouwen is de basis, rekenschap en verantwoording volgen vanzelf.”

Betaalbaar wonen voor iedereen

Wat heb ik tijdens de vele werkbezoeken gezien? Wenen heeft ca 60 % huurwoningen, bereikbaar voor lagere en middeninkomens. Er is geen woningnood. Toch zijn de verschillen minder groot dan vaak wordt gesuggereerd. De huren liggen in de sociale en middenhuur op een vergelijkbaar niveau, zeker als je rekening houdt met een eenmalige bijdrage van 500 euro per m² bij aanvang. Een groot verschil is dat inwoners en bedrijven een 'Wohnbauforderungsbeitrag' betalen van 1% van hun loon. In Nederland zou dit neerkomen op 3 miljard euro voor de woonopgave. Ter vergelijking: Nederland kent huurtoeslag (4,3 miljard) en woningcorporaties betalen ongeveer 2 miljard belasting per jaar.

Het succes van het Weense model

De essentie van het bijzondere karakter van het Weense model ligt wat mij betreft dan ook niet zozeer in de betaalbaarheid. Bijzonder is de omvang en de breedte van de huursector en de samenlevingsopbouw. Woningen

zijn voor iedereen gelijk en betaalbaar, ongeacht grootte. De dokter en de bakker wonen naast elkaar. Woningen kunnen zelfs aan kinderen worden doorgegeven, wat de binding met de buurt generaties lang vanzelfsprekend ten goede komt. Belangrijke verklaring voor dit succes: een 100 jaar consequent woonbeleid gericht op de hele samenleving en niet alleen op de sociaal zwakkeren

Zorg zonder wachtlijsten

Kijkend naar de zorg valt op dat er nauwelijks wachtlijsten zijn in de langdurige zorg. Zorgvastgoed verschilt qua aard en opzet niet fundamenteel. Complexe zorg vindt plaats in groepswonen, lichtere zorg in woon-slaapkamerappartementen. Een duidelijk verschil met Nederland is dat men in Oostenrijk 10 van de 12 pensioenmaanden als eigen bijdrage betaalt. Maar ja: dan zit je wel 'all inclusive' en je vermogen blijft buiten schot.

Vertrouwen is de basis

Landen en systemen blijven moeilijk vergelijkbaar. Daarvoor zijn de geschiedenis, cultuur en systemen te verschillend. Bijzonder aan Wenen is dat het zowel gemeente als provincie is met een ongekend langdurig stabiel sociaaldemocratisch beleid. De periode rond de Tweede Wereldoorlog uitgezonderd natuurlijk. De lijnen met de stedelijke organisaties zijn kort. Wat opvalt is dat men wel rekenschap en verantwoording moet afleggen maar dat vertrouwen toch de basis en het uitgangspunt is.

Mensgericht samenwerken als kracht voor wonen, welzijn en zorg

Wat kunnen we nu echt meenemen naar Nederland? Ons land kent een immense woon- en zorgopgave. Het meest inspirerend in Wenen vond ik een organisatie die wonen, welzijn en zorg combineert. Vroeger waren in Wenen "warme huizen" waar mensen overdag naar toe gingen omdat zij geen verwarming hadden. Daaruit zijn buurt-huizen ontstaan waar buurtbewoners terecht kunnen met vragen over wonen, zorg en welzijn. Een soort zorgcirkels, schuldhulp, dagbesteding, reanablement en buurtbeheer in één organisatie.

Bijzonder is dat medewerkers geen functiespecialisatie hebben en samen met de buurt activiteiten organiseren. Ouderen uit de buurt lopen binnen, nemen deel aan activiteiten en maken een praatje. Door deze contacten hebben de medewerkers ook een goed zicht op hoe het met de buurtbewoners gaat en zijn ze ook al in het vizier als ze hulp of zorg nodig hebben. De betrokkenheid met elkaar was bijzonder om te zien. "Een onsje welzijn scheelt een kilo zorg" in de praktijk.

Zoals zo vaak zit verbetering niet in geld of stenen maar vooral in mensgericht samenwerken. Dat moet ons ook lukken! ○

"Zoals zo vaak zit verbetering niet in geld of stenen maar vooral in mensgericht samenwerken."

